

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pirkanmaan hyvinvointialue 25.09.2025 klo 08:33. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

23625/2025**Avustajakoirapalvelujen puitejärjestelyyn perustuvaa hankintaa koskeva hankintaoikaisuvaatimus****Valmistelijan yhteystiedot**

Ostopäällikkö Marjut Keskivinkka, p. 050 407 0450, etunimi.sukunimi@pirha.fi

Hankinnan tiedot

Tuomi Logistiikka Oy kilpailutti avustajakoirapalveluiden yhteishankinnan Etelä-Karjalan hyvinvointialueen, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen, Etelä-Savon hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin, HUS-yhtymän, Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen, Kanta-Hämeen hyvinvointialueen, Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen, Keski-Suomen hyvinvointialueen, Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen, Kymenlaakson hyvinvointialueen, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen, Pirkanmaan hyvinvointialueen, Pohjanmaan hyvinvointialueen, Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen, Pohjois-Savon hyvinvointialueen, Päijät-Hämeen hyvinvointialueen, Satakunnan hyvinvointialueen, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueen muodostamalle hankintarenkaalle. Kyseessä on julkisista hankinnoista ja käyttösopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä ”hankintalaki”) liitteen E mukainen sosiaali- ja terveystalouden hankinta, jonka ennakoitu arvo ylitti kansallisen kynnsarvon.

Tuomi Logistiikka Oy:n hankintajohtajan 14.3.2025 tekemällä päätöksellä sopimuskumppaneiksi valittiin sijajärjestyksessä:

1. Suomen Opaskoirakoulu Oy (2092994-1)
2. Koirapalvelu Heartraiders (2082969-2)
3. Dogmanship Oy (2415349-0)
4. Näkövammaisten liitto ry (0202748-5)

Hankintapäätös muutoksenhakuohjeineen on toimitettu tarjoajille tiedoksi sähköpostitse 19.3.2025. Kukin hankintarenkaassa mukana ollut hankintayksikkö on tehnyt sopimuksen hankinnasta valittujen palveluntuottajien kanssa hankintapäätöksen saatua lainvoiman.

Suomen Opaskoirakoulu Oy:n hankintaoikaisu

Suomen Opaskoirakoulu Oy on 17.9.2025 tehnyt hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen. Hankintaoikaisu koskee puitejärjestelyyn perustuvaa hankintaa yhdelle asiakkaalle. Suomen Opaskoirakoulu Oy vaatii hankintaoikaisuksaan, että Pirkanmaan hyvinvointialue oikaisee menettelynsä avustajakoirahankinnassa ja noudattaa puitejärjestelyn mukaista sijajärjestystä. Suomen Opaskoirakoulu Oy:n mukaan hyvinvointialue on ohittanut puitejärjestelyn sijajärjestyksen vedoten asiakkaan henkilökohtaiseen kokemukseen koiran koulutustaustasta. Suomen Opaskoirakoulu Oy:n hankintaoikaisuun mukaan tämä ei ole objektiivisesti todennettavissa oleva peruste. Hankintalain 3 §:n mukaiset tasapuolisuuden, syrjimättömyyden ja avoimuuden periaatteet edellyttävät, että valintaperusteet ovat objektiivisia ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pirkanmaan hyvinvointialue 25.09.2025 klo 08:33. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

dokumentoituja. Puitesopimuksen kohdan 5 mukaan tilaaja tekee tilauksia palveluntuottajarekisterin mukaisesti, ottaen huomioon asiakkaan tarpeet ja palvelun soveltuvuuden. Hankintaoikaisun mukaan asiakkaan yksilölliset toiveet voivat vaikuttaa valintaan, mutta ne eivät oikeuta ohittamaan sijajärjestystä ilman objektiivisia ja läpinäkyvästi perusteltuja syitä. Lisäksi hankintaoikaisun mukaan hyvinvointialueen olisi tullut tehdä hankinnasta kirjallinen hankintapäätös hankintalain 123 §:n mukaisesti, koska ratkaisulla on vaikutusta tarjoajan asemaan. Hyvinvointialueen johdolle osoittamassaan selvityspyynnössä 17.9.2025 Suomen Opaskoirakoulu Oy on lisäksi esittänyt epäilyksensä, että sitä on kohdeltu syrjivästi, kun sen avustajakoira ei ole tullut valituksi laajan koulutustaustansa vuoksi, mutta kyseiselle asiakkaalle on kuitenkin hankittu toiselta palveluntuottajalta avustajakoira, joka on niin ikään koulutettu useisiin muihin tehtäviin avustajakoirakoulutuksen lisäksi.

Perustelut

Kyseessä on hankintalain liitteen E mukainen sosiaali- ja terveyspalvelun hankinta. Kyseiseen puitejärjestelyyn on valittu neljä palveluntuottajaa, joilta tilaaja tekee sopimuskauden aikana tilauksia palveluntuottajarekisterin mukaisesti ottaen kuitenkin huomioon aina asiakkaan yksilölliset tarpeet ja toiveet, harkinnan ja palvelun soveltuvuuden asiakkaalle sekä Palveluntuottajan sijajärjestyksen palveluntuottajarekisterissä (hankintasopimuksen 5. kohta). Puitejärjestely ei sisällä määräästovelvoitetta.

Hankintalain 108 § velvoittaa hankintayksikköä huomioimaan sosiaali- ja terveyspalvelujen hankinnassa kyseistä palvelun koskevan lainsäädännön sekä käyttäjien erityistarpeet ja kuulemisen siten kuin kyseistä palvelua koskevassa laissa säädetään. Nyt kyseessä olevaa palvelua koskevat muun muassa vammaispalvelulaki (675/2023) sekä laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000). Kyseisiin lakeihin kirjatut palvelujen järjestäjää velvoittavat periaatteet, kuten asiakkaan yksilöllisten toiveiden ja tarpeiden sekä mielipiteen huomioiminen, on otettu huomioon puitejärjestelyyn perustuvien hankintojen tarjoajien valintaa ohjaavien ehtojen määrittelyssä, kuten hankintalaki ja kyseistä palvelua koskeva lainsäädäntö edellyttävät. Puitejärjestelyyn perustuvia hankintoja koskevan 43 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan: "Hankintadirektiivin johdanto-osan 61 perustelukappaleen mukaan niissä puitejärjestelyissä, joissa kaikki ehdot on vahvistettu ja joissa puitejärjestelyn tarkoituksena on luonnollisille henkilöille tarkoitettujen tavaroiden tai palvelujen toimittaminen, puitejärjestelyn sisäisissä hankinnoissa voidaan ottaa huomioon kyseisten luonnollisten henkilöiden tarpeet tai valinta. Puitejärjestelyyn perustuviin hankintoihin voitaisiin siten soveltaa momentissa säädettyä mahdollisuutta tehdä hankinta ilman kilpailutusta, jos puitejärjestelyn ehtojen mukaan hankittavan tavaran tai palvelun käyttäjänä oleva kansalainen tekisi valinnan puitejärjestelyyn otettujen toimittajien välillä. Tällainen tilanne voisi olla käsillä esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalveluiden, terveydenhuollon henkilökohtaisten apuvälineiden taikka työvoimakoulutuspalvelujen puitejärjestelyssä, jossa palvelujen asiakkaana oleva luonnollinen henkilö tekisi valinnan hankintayksikön hankintalain mukaisesti puitejärjestelyyn valitsemista tarjoajista. Säännös ei koskisi hankintayksikön henkilöstöön kuuluvien luonnollisten henkilöiden kuten virkamiesten suorittamaa valintaa, vaikka hankinnan kohteena oleva tavara tai palvelu olisi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pirkanmaan hyvinvointialue 25.09.2025 klo 08:33. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

tarkoitettu heidän käyttöönsä." Toisin kuin hankintaoikaisussa väitetään, käyttäjäasiakkaan tarpeille ja tekemälle valinnalle voidaan antaa ratkaiseva, myös sijajärjestyksen ohittava, merkitys. Avustajakoira tulee kiinteäksi osaksi asiakkaan päivittäistä elämää ja asumaan hänen kanssaan, joten myös palvelun luonne huomioiden on selvää, että näille seikoille tulee antaa keskeinen ohjaava vaikutus valinnassa. Tähän perustuen asiakkaan yksilölliset tarpeet ja toiveet, harkinta ja palvelun soveltuvuus asiakkaalle on kirjattu palveluntuottajan valintaa ohjaaviin ehtoihin ennen palveluntuottajien välistä sijajärjestystä.

Tilaajan tekemässä alkukartoituksessa on todettu, ettei käyttäjäasiakas pidä hankintaoikaisun tekijän koiraa itselleen sopivana eikä tarpeitaan ja toiveitaan vastaavana. Asiakas koki merkittävänä haittana sen, että koiraa on koulutettu avustajakoiran lisäksi hyvin erilaisiin toimintoihin. Kyseessä on kokenut koiran käyttäjä, jonka vaatimukset koiralle ovat korkeat. Perusteluissa mainittujen lakien ja hankintasopimuksen ehtojen mukaisesti tilaaja on velvollinen huomioimaan valinnassa asiakkaan yksilölliset toiveet ja tarpeet.

Kyseiselle asiakkaalle ei vielä ole valittu avustajakoira, joten valitun koiran koulutustaustaa koskeva väite on perusteeton.

Hankintalain 123 § 4 mom. mukaan hankintayksikön ei tarvitse tehdä pykälässä tarkoitettua päätöstä, jos: 1) hankinta tehdään puitejärjestelyssä vahvistettujen ehtojen mukaisesti ilman kilpailuttamista; tai 2) puitejärjestelyyn perustuvassa kilpailuttamisessa hankinnan arvo ei ylitä EU-kynnysarvoa. Hankintaoikaisun kohteena olevassa hankinnassa täyttyvät molemmat kohdat. Hyvinvointialueen hankintaohjeen mukaan hankintapäätös tulee tehdä puitejärjestelyyn perustuvasta kansallisen kynnysarvon ylittävästä hankinnasta, mikäli hankinta perustuu minikilpailutukseen. Hankintaoikaisun kohteena olevan hankinnan arvo ei ylitä kansallista kynnysarvoa eikä hankinta ole perustunut minikilpailutukseen. Näin ollen myöskään hyvinvointialueen hankintaohje ei edellytä päätöksen tekemistä. Hankintaoikaisun tekijälle on toimitettu hankinnassa tehdyn ratkaisun perustelut sähköpostitse 15.9.2025. Lisäksi on ohjeistettu, että muutosta voi hakea (hankintaoikaisu tai valitus markkinaoikeudelle käsittelylupapyyntöin), vaikka viranhaltijapäätöstä ei olekaan tehty. Hankintaoikaisun tekijälle on toimitettu kirjallinen hankintojen muutoksenhakuohje sähköpostitse 16.9.2025. Hankintapäätöksen tekemättä jättäminen ei näin ollen ole estänyt käyttämästä lain mukaisia oikeussuojakeinoja.

Päätös

Tilaaja ei ole toiminut hankintalain tai hankintasopimuksen vastaisesti kyseisessä puitejärjestelyyn perustuvassa hankinnassa. Päätän, että hankintaoikaisu hylätään perustelujen mukaisesti.

Päätöksen peruste

Hallintosääntö 154 §

Pirkanmaan hyvinvointialue

Toimialuejohtaja, aistit, neuroalat, tuki- ja liikuntaelinsairaudet
Hankinta

Ote viranhaltijapäätöksestä

25.09.2025

4 (5)

§ 116/2025

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pirkanmaan hyvinvointialue 25.09.2025 klo 08:33. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Sote-toimintasääntö, kohta 6

Tiedoksi

Suomen Opaskoirakoulu Oy, ostopäällikkö, palvelupäällikkö

Allekirjoitus

Heli Leppikangas, toimialuejohtaja

Viranhaltijapäätöksen nähtävänäolo

Nähtävillä Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivulla pirha.cloudnc.fi 25.9.2025

Otteen oikeaksi todistaa

Tampere
25.09.2025

Taru Kalliolepo
JOHDON ASSISTENTTI

Tiedoksianto asianosaiselle

Päätös on lähetetty sähköpostitse 25.9.2025

Pirkanmaan hyvinvointialue

Toimialuejohtaja, aistit, neuroalat, tuki- ja liikuntaelinsairaudet
Hankinta

Ote viranhaltijapäätöksestä

25.09.2025

5 (5)

§ 116/2025

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pirkanmaan hyvinvointialue 25.09.2025 klo 08:33. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§ 116/2025

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Laki hyvinvointialueesta 141 §).